

Nr 353.

Av herrar **Sveningsson** och **Dickson**, om inrättande av en statlig fond för reglering av skador å privat eller kommunal egendom genom naturkatastrofer.

Den mycket omfattande och ofta totala skadegörelse som stundom drabbar enskilda medborgares eller kommuners egendom genom naturkatastrofer av större eller mindre omfattning samt omöjligheten för dessa att genom försäkringar gardera sig mot dylika förluster gör frågan om ersättning från statens sida aktuell. Som ett exempel må endast nämnas den trombkatastrof, som under sommaren 1947 med förödande verkan drabbade främst gränsbygderna mellan Halland, Småland och Västergötland.

Med hänsyn till de enskildas läge är detta slag av skadegörelse att jämföra med de skador enskild egendom kan komma att utsättas för under krig. Frågan om ersättning från det allmännas sida i båda dessa fall måste anses vara i princip löst genom den krigsförsäkringsverksamhet som beslutats. För skador som vållas av naturkatastrofer återstår emellertid ännu att finna en lämplig ersättningsform.

Den ersättning, som under de senaste årtiondena kunnat komma i fråga för dylika händelser, har i vissa fall utlämnats från den s. k. nödhjälpsfonden eller från den år 1902 genom insamling bildade undsättningsfonden. Den förstnämnda fonden är numera förbrukad, och även den senare, vars maximala årliga utdelning kan uppgå till 50 000 kronor (räntor och kapitalförbrukning), kommer inom en nära framtid att vara uttömd.

Det synes därför angeläget att omedelbara åtgärder vidtagas för lösandet av frågan om ersättning från statens sida vid naturkatastrofer. Det synes också önskvärt, att denna lösning gives en mer definitiv och stabiliserad form.

Bland de utvägar, som kunna komma i fråga, torde tillskapandet av en statlig fond, ställd under domänstyrelsens förvaltning, vara att föredraga.

Denna lösning synes ur alla synpunkter fördelaktig. Man undviker prövning från fall till fall i riksdagen och härigenom undvikas även varje slags politisering av eventuella ersättningsfrågor. Av vikt är även att preliminär ersättning utan dröjsmål kan utges till skadelidande.

Avsättningarna till denna fond kunna helt avpassas efter budgetläget för året. I det nuvarande läget skulle en dylik avsättning kunna ingå som ett led i steriliseringen av köpkraft.

Fonden bör ställas under domänstyrelsens förvaltning och kan av domänstyrelsen placeras i exempelvis skog. Domänstyrelsen bör även ha att på förslag av KB besluta i ersättningsfrågor. Besvärinstans över domänstyrelsens beslut bör vara Kungl. Maj:t.

Ersättning bör utgå för skador, för vilka försäkringsbolagen enligt grunderna för sin rörelse ej utge ersättning, d. v. s. ej försäkringsbara skador, som genom naturkatastrofer vållas å skog och mark m. m.

Tillskapandet av en dylik fond, vilken otvivelaktigt skulle fylla ett mycket stort behov och öka tryggheten, måste anses ligga i varje medborgares intresse.

Med stöd av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa,

dels att Kungl. Maj:t måtte upptaga till prövning frågan om tillskapandet av en statlig fond för reglering av skador vållade å privat eller kommunal egendom genom naturkatastrofer,

dels ock att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga förslag till närmare bestämmelser för denna fond.

Stockholm den 24 januari 1948.

Ragnar Sveningsson.

James I. A. Dickson.
